

STRATEGIE PRO VEŘEJNÉ PROSTORY PRAHY 10 část 1

Vize

Cíle strategie

Definice

Naplňování Strategie

Generel

Akční plán

Desatero

Opatření

VIZE PRAHY 10

Chceme mít Prahu 10 živou a obyvatelnou.

Chceme Prahu 10 naplnit prostory příjemnými, bezpečnými a zdravými místy, jež jsou pro jejich návštěvníky a obyvatele inspirující a jedinečná.

Chceme, aby se veřejné prostory staly místem setkávání, kultury, zdrojem informací, sociálních kontaktů, vyjadřování postojů, místem pro nákupy, hry i relaxaci.

Chceme, aby se veřejné prostory v Praze 10 staly příjemným místem pro život.

CÍLE STRATEGIE

Strategie pro veřejné prostory v Praze 10 je dlouhodobým rozvojovým dokumentem s následujícími cíli:

veřejně deklarovat zájem a podporu promyšlenému, systémovému a udržitelnému nakládání s veřejnými prostory ze strany Městské části Praha 10

vyjádřit připravenost městské části investovat zdroje do změn ve veřejných prostorech

stanovit celkovou vizi a hlavní strategické priority pro budoucí změny ve veřejných prostorech

navrhnout postup naplnění Strategie a to včetně způsobů řízení, monitorování a vyhodnocování

vytvořit podmínky pro efektivní komunikaci a zapojení veřejnosti do plánovacích procesů ovlivňujících veřejné prostory

DEFINICE PRO POTŘEBY TOHOTO DOKUMENTU

Veřejné prostory jsou všechny ulice, náměstí, tržiště, plácky, parky, plochy veřejné zeleně a jim podobné plochy.

Veřejný prostor je v tomto dokumentu vždy chápán jako celek či soubor celků, tj. všechny funkce ve veřejném prostoru vytvářejí jeho charakter a žádná z funkcí nemůže tento základní charakter měnit či znehodnocovat. Toto je základní princip Strategie.

Veřejné prostory jsou místa pro veřejný život bez vnějších omezení, obvykle jsou ve veřejném vlastnictví (hlavní město Praha, městská část, stát...). Veřejné prostory jsou většinou využívány i pro dopravní a další komunikační funkce.

Poloveřejné prostory jsou prostory ve vlastnictví veřejném či soukromém, přístupné veřejnosti, obvykle s omezujícími pravidly (např. hřbitovy, zahrady veřejných budov, vybrané parky, vnitrobloky, sportovní plochy atd.).

Privátní veřejné prostory jsou prostory, které nejsou ve veřejném vlastnictví, jsou však určeny k využívání veřejností - např. prostory nákupních středisek, obchodní zóny, pasáže, průchody apod.

Polosoukromé prostory jsou prostory v soukromém vlastnictví navazující na přilehlé veřejné prostory a ovlivňující tak jejich podobu i kvalitu nebo jsou veřejností omezeně využitelné (např. předzahrádky).

NAPLŇOVÁNÍ STRATEGIE

Základními částmi Strategie stanovujícími zásady a opatření ve veřejném prostoru, formujícími jeho podobu a nakládání s ním jsou:

Desatero pro Prahu 10 (Zásady pro veřejné prostory)

Opatření pro veřejné prostory Prahy 10

Desatero a Opatření budou uplatňovány pro prostory v obecním vlastnictví s ohledem k typu prostoru stanovenému Generelem a k místním podmínkám.

Pro prostory v soukromém vlastnictví budou Desatero a Opatření uplatňovány formou doporučení.

Z procesního hlediska budou v ÚMČ Praha 10 uplatňovány mechanismy pro efektivní naplňování Strategie a realizaci dalších kroků. Za naplňování Strategie je odpovědná Rada MČ Prahy 10.

Naplňování Strategie bude průběžně sledováno a hodnoceno, každoročně bude zpracována hodnotící zpráva.

Strategie je zpracována s výhledem pro desetiletý časový horizont, tj. do roku 2020. Tento horizont je stanoven pro realizaci cílů. Předpokladem je, že na první desetiletý horizont naváží další desetileté etapy.

CÍLOVÝ STAV NAPLNĚNÍ STRATEGIE

Cíle do roku 2020:

- standardem se stanou fungující postupy při projednávání, schvalování a financování úprav veřejných prostorů,
- standardem se stane fungující systém pro obyvatele, jak vyjádřit svůj názor na stav, změny a navrhovanou podobu veřejných prostorů v Praze 10,
- odpovědnost za veřejné prostory a péči o ně budou obyvatelé i radnice chápat jako vlastní vizitku, tj. budou se podílet na proměně i údržbě veřejných prostorů,
- ke zvelebení veřejných prostorů bude využíván zejména potenciál místních komunit, místních obyvatel a radnice Prahy 10,
- realizované změny ve veřejných prostorech budou vyhodnocovány; závěry se uplatní v dalším postupu a následných realizacích.

NÁVRH DALŠÍHO POSTUPU

Na Strategii pro veřejné prostory plynule naváží následné kroky, vedoucí k postupné proměně veřejných prostorů a dosažení cílového stavu.

Následnými kroky jsou Generel pro veřejné prostory a Akční plán

GENEREL PRO VEŘEJNÉ PROSTORY

Generel stanovuje priority pro konkrétní typy veřejných prostorů a současně určuje, který typ platí pro který veřejný prostor.

Účelem Generelu je stanovit typologii a hierarchii veřejných prostorů na území Prahy 10 a to buď přímo při zpracování Generelu nebo v případě potřeby ověřením studii.

V textové části Generelu budou definovány jednotlivé typy veřejných prostorů na Praze 10. Zejména budou popsány jejich priority a rámcová pravidla a bude popsána metodika (vzorové příklady) pro každý typ.

Mapová část Generelu bude zpracována pro území městské části Prahy 10 a bude promítnutím typologie do veřejných prostorů. První verze Generelu se zaměří na vybrané veřejné prostory

tak, aby bylo možné Generel uvádět do praxe (realizace). Další veřejné prostory budou do Generelu přidávány při jeho aktualizaci či revizi a s ohledem na vyjasnění charakteru jednotlivých prostorů (např. studiemi, diskusemi...).

Generel bude pravidelně vyhodnocován (každoročně) a aktualizován (v delších intervalech). Generel bude zpracován (i aktualizován) za intenzivní a aktivní účasti obyvatel.

Generel schvaluje Zastupitelstvo MČ Praha 10.

Současně s přípravou Generelu budou realizovány modelové příklady úprav veřejného prostoru.

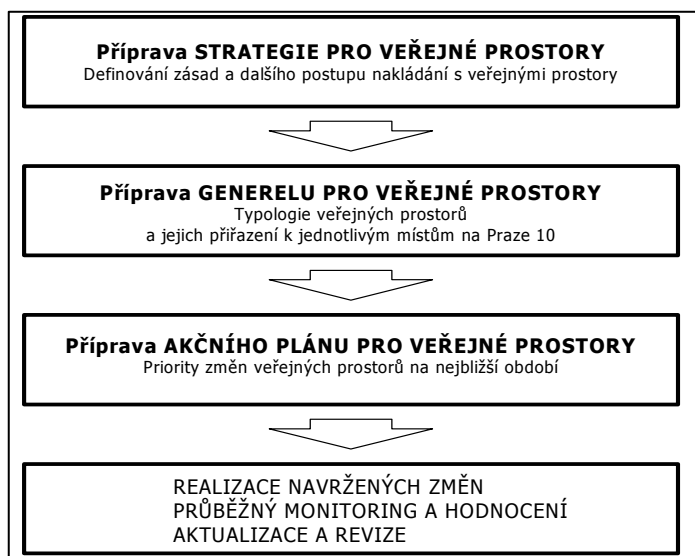
AKČNÍ PLÁN PRO VEŘEJNÉ PROSTORY

Akční plán stanovuje pořadí a harmonogram realizace vybraných záměrů.

Akční plán bude obsahovat akce stanovené v konkrétním časovém horizontu (vyhodnocené a realizovatelné studie či záměry, např. v návaznosti na plánovanou opravu sítí, komunikací atd.) a stanovenou odpovědnost za realizaci akce. Vyhodnocení Akčního plánu bude jednou ročně jako součást každoroční Hodnotící zprávy.

Akční plán schvaluje Rada MČ Praha 10.

Schematicky je možné návaznost jednotlivých kroků vyjádřit

DESATERO PRO PRAHU 10 (ZÁSADY pro veřejné prostory)

Motto

„Musíme v sobě probudit radosti „chodce“, radosti obyvatele veřejných prostorů. Horovat pro „krásnou Prahu“ by bylo jen frází, jestliže z ní především nevybudujeme „Prahu obyvatelnou“. Musíme ji upravit tak, aby se v ní dalo žít, volně a bezpečně se pohybovat, procházet se, klidně nakupovat, pozorovat její krásu a památky, hrát si na hřištích, shromažďovat se, odpočívat, sedět v kavárnách venku, když je krásně, slunit se, koupat se atd. atd. Musíme se naučit Prahu obývat“.

Karel Honzík: Tvorba životního slohu, 1944

Desatero je souhrnem zásad vztahujících se k celému území městské části, tj. ke všem typům veřejných prostorů. Jednotlivé typy a prostory mají rozdílné priority dle specifikace v Generelu, tj. míra důrazu na jednotlivé zásady a jejich body se liší typ od typu.

Desatero je uplatňováno pro všechny úpravy veřejných prostorů ve veřejném vlastnictví. V případě prostorů v soukromém vlastnictví bude využíváno jako doporučení pro budoucí podobu místa.

1. prostory PROMYŠLENÉ

promyšlené a komplexní s jasně stanovenými prioritami a zásadami

systemové

Každý veřejný prostor je chápán a vnímán jako prostorový celek, který je součástí systému veřejných prostorů. Tento princip vylučuje úzce resortní (monofunkční) vnímání prostoru nebo jeho části.

Typickým rysem veřejného prostoru je prolínání a návaznost funkcí.

hierarchizované

Rozdílné veřejné prostory vyžadují rozdílný způsob řešení a rozdílné uspořádání respektující jejich významovou hierarchizaci.

Hierarchii veřejných prostorů řeší Generel, a to s ohledem na jejich význam urbanistický, sociální, kulturní, historický, ekologický, ekonomický, dopravní atd. V jednotlivých typech prostorů budou stanoveny priority pro uplatňování jednotlivých Zásad Desatera a jednotlivých opatření. Generel bude vznikat dohodou mezi samosprávou, obyvateli, ostatními uživateli veřejných prostor a vlastníky.

koordinované

Veškeré aktivity ve veřejných prostorech či aktivity směřující k jejich správě a rozvoji musí být koordinovány s cílem zajistit funkčnost systému, např. vyváženost jednotlivých druhů dopravy, vyváženost aktivit, služeb a příležitostí. Řešení musí mít předem stanovené priority a zásady.

2 . prostory V SOUVISLOSTECH

respektují urbanistické, prostorové a historické souvislosti uvnitř i vně městské části a vytvářejí prostředí pro sociální, ekonomickou a environmentální udržitelnost

tradiční

Veřejné prostory mají respektovat historii a místní tradice včetně místních a přírodních vazeb, sociálních tradic, historických cest. Zachování tradice pomůže obyvatelům lépe se identifikovat s bydlištěm či obecněji s místem ve kterém se pohybují.

Respekt k historii a tradici je základním pilířem zdravého vývoje místní komunity.

osvětové

Veřejné prostory jsou místem vhodným k osvětě, především ve vztahu k historii, tradicím a okolnímu prostředí. Současně jsou vhodným místem pro informace o použitých progresivních řešeních, šetrném nakládání s přírodními zdroji a ochraně životního prostředí ve městě.

udržitelné

Udržitelný rozvoj je možné zajistit pouze při respektu k ekonomickým, sociálním a ekologickým funkcím veřejných prostorů se zaměřením na využití místního potenciálu.

Místních zdrojů lze využít jak při hospodaření s přírodními zdroji (např. se srážkovou vodou, sluneční energií apod.), tak i využitím lidských zdrojů, jako jsou místní podniky, zájmová sdružení, školy...

3. prostory DOSTUPNÉ

zajišťují podmínky pro dopravní dostupnost v souladu se stanovenými prioritami a s důrazem na obyvatelnost prostoru a místní vazby

uspořádané

Veřejné prostory jsou ovlivňovány především dopravou, která musí fungovat jako systém. Uspořádání dopravy i vnější dopravní vazby budou přizpůsobeny obecnému pořadí priorit jednotlivých druhů dopravy pro Prahu 10 (od nejvyšší po nejnižší):

- 1.městská, případně ostatní veřejná osobní doprava
- 2.chodci
- 3.cyklisté
- 4.zásobování a obslužná automobilová doprava
- 5.ostatní cílová automobilová doprava
- 6.průjezdná automobilová doprava (pokud ji nelze zcela odstranit).

prostupné

Veřejné prostory mají být navrženy, uspořádány a formovány tak, aby území bylo prostupné pro pěší. K tomu je třeba podporovat rozvoj pěších cest, průchodů, pasáží a pěší cesty navrhovat v širších souvislostech s cílem odstraňovat neprostupná či obtížně prostupná území.

pohodlné

Veřejné prostory musí být pohodlně dostupné především pro chodce. Cesty musí být přímé bez zbytečných oklik, zacházek a ztracených spádů či jiných bariér. Za bariéry se považují také překážky pro kočárky, děti, seniory a handicapované osoby.

fungující

Pravidla pro dopravu a zásobování budou upravována tak, aby jednotlivé systémy fungovaly provázaně jako celek s cílem posilovat obyvatelnost území. Dopravní prostor musí být uspořádán a dimenzován tak, aby byl organickou součástí veřejného prostoru.

4. prostory SROZUMITELNÉ

řešení jsou srozumitelná a s lidským měřítkem

lidské

Veřejný prostor se postupně přizpůsobil zejména potřebám motorové dopravy a ztratil tím lidské měřítko. Je třeba vrátit veřejný prostor lidem a veřejnému prostoru vrátit lidské měřítko, čemuž se budou přizpůsobovat i potřeby automobilové dopravy.

Nedílnou součástí Strategie je Mezinárodní charta chůze.

přehledné

Přehlednost je jednou ze základních kvalit prostoru. Tomu je třeba přizpůsobit informační a orientační systém, mobiliář, výškové, prostorové členění, orientační body, použité materiály, přechody, cyklopruhy a cyklostezky, pruhy pro veřejnou dopravu, vozovku.

srozumitelné

Veřejné prostory i jejich vzájemné vazby budou pro lidi srozumitelné v typu, účelu, významu, napojení na dopravní systém, přírodních vazbách. Uspořádání prostoru musí být srozumitelné a logické, pěší cesty musí být přirozené a přímé, bez barier a oklik.

5. prostory SPOLEČNÉ

prostor pro sdílení různými činnostmi, funkcemi a skupinami obyvatel

aktivující

Uspořádání prostoru má vybízet ke kulturním a dalším společenským aktivitám, mezilidské komunikaci.

sdílené

Veřejné prostory slouží veřejnosti pro sdílení řady různých funkcí, mají tudíž zajistit kvalitní podmínky jak pro sociální interakci, ekonomické, kulturní a relaxační aktivity ve venkovním prostoru, tak i pro fungování přílehlých budov (objektů), tj. zejména bydlení, obchodu a služeb. Současně je třeba dbát posilování vztahu k lokalitě a k životnímu prostředí. Dosáhnout výše uvedeného lze nejlépe synergií všech funkcí.

V plošně omezeném veřejném prostoru v zastavěném území je třeba podporovat a rozvíjet smíšený provoz, tedy koexistenci pěších, cyklistické, veřejné a automobilové dopravy.

komunikující

Ztvárnění prostoru bude takové, aby podporovalo komunikaci a setkávání různých skupin obyvatel a posilovalo pocit sousedství a sounáležitosti se čtvrtí ve které žijí.

Veřejný prostor je prostorem pro setkávání a komunikaci, uspořádání mobiliáře má poskytovat možnosti vícestranných kontaktů.

společné

Veřejné prostory budou přizpůsobeny možnostem užívání všemi skupinami včetně těch slabších, jako jsou senioři, děti a dospívající, maminky s dětmi, obyvatelé s handicapem. V této souvislosti je třeba dbát zejména na bezbariérová řešení a odstraňování bariér sociálních. Místa musí být vybavena infrastrukturou umožňující pobyt různých skupin.

6. prostory PŘÍJEMNÉ

důraz na pozitivní image, estetické hodnoty, jedinečnost a kvalitu, důraz na přívětivé, příjemné i atraktivní řešení

jedinečné

Každé místo, každý veřejný prostor si vytváří svůj vlastní a jedinečný charakter, který jej odlišuje od míst jiných. Každé místo má svou architekturu, vybavenost, uspořádání, své spektrum služeb, svá specifická pravidla, zvyklosti a tradice. Tuto jedinečnost je třeba podporovat a rozvíjet. Pokud zcela schází, je třeba specifický charakter vytvořit prostřednictvím nových prvků a aktivit.

Každý prostor má nabízet různorodé možnosti využití, různorodé druhy ploch, pestrou nabídku vybavenosti (např. posezení, občerstvení, či nákupních příležitostí) i různé typy prostředí (např. s odlišným poměrem otevřených a intimních zákoutí).

atraktivní

Atraktivita veřejného prostoru je tvořena jeho celkovým uspořádáním (prostorovým uspořádáním, zajímavými pohledovými cíli, průhledy, osami) i detaily (použitými materiály, mobiliářem, osvětlením, přírodními prvky či uměleckými díly).

proměnlivé

Veřejné prostory mají být proměnlivé během roku, týdne i dne a to např. osvětlením / osluněním, aktivitami, proměnlivým režimem.

K tomu je vhodné využít pestrosti možných aktivit i proměnlivosti jednotlivých elementů v čase, jako jsou např. příležitostná tržiště, příležitostné kulturní a společenské aktivity, zeleň, struktura lidí v prostoru atp.

příjemné

Veřejné prostory mají být přívětivé svým vzhledem, uspořádáním, míšením funkcí, přehledností a celkovou pobytovou využitelností.

Veřejné prostory mají být příjemné pro vnímání všemi lidskými smysly, tedy co nejméně hlučné, co nejméně prašné, s vyváženým a logickým podílem přírodních prvků. Veřejné prostory mají nabízet příjemné zážitky, včetně chuťových, čichových i hmatových.

7. prostory ZDRAVÉ

působí pozitivně na lidské zdraví i psychiku a rozvíjejí přírodní hodnoty

relaxační

Veřejné prostory mají vybízet k pobytu a relaxaci ve venkovním prostředí, ke klidovému či aktivnímu pobytu.

Vybavenost, uspořádání a organizace prostoru má podněcovat k chůzi, hrám a neorganizovaným sportovním aktivitám a tím i k sociální interakci. Je to cesta k podpoře zdravého životního stylu, k posílení fyzické a psychické kondice obyvatel. Veřejné prostory jsou nejefektivnějším sportovištěm ve městě.

přírodní

Ve veřejném prostoru je s ohledem na jeho charakter kladen zvláštní důraz na uplatnění přírodních prvků (vody, kamene, dřeva) a zeleně. Zeleň bude udržována a také pěstována. Přírodní prvky jsou zároveň prvky kompozičními, estetickými, hygienickými, ekologickými a herními.

obnovitelné

Veřejné prostory mají být tvořeny s dlouhodobou koncepcí obnovitelnosti včetně respektu k místním podmínkám jako je např. terén, mikroklimatické podmínky ap.

K tomu budou využívány ekologicky šetrné procesy, materiály a technologie, jako jsou např. vodopropustné povrchy cest, přírodní materiály mobiliáře, různé typy osvětlení, zasakování atp.

K akčnější a šetrnější správě prostranství budou směřovat také procesy organizační.

čisté

Ve veřejném prostoru budou preferovány aktivity a řešení zlepšující kvalitu ovzduší a omezující hluchost. Ke snižování zátěže prostředí budou využívána opatření, směřující k promyšlené organizaci dopravy, omezování průjezdu nebo snižování rychlosti automobilové dopravy, využívání dešťové vody a snížení míry znečištění veřejného prostoru.

8. prostory BEZPEČNÉ

bezpečné z provozního a dopravního hlediska, poskytují pocit bezpečí snadnou orientací, přehledností, viditelností a dostatečným osvětlením

ohleduplné

Prioritou jsou řešení ohleduplná k místním obyvatelům.

Veřejné prostory budou řešeny s ohledem k potřebám osob s omezenou schopností pohybu a orientace.

chránící

Systém dopravy ve veřejných prostorech musí být nastaven tak, aby chránil nejzranitelnější účastníky (chodce, případně cyklisty).

Nedílnou součástí je zvláštní důraz na bezpečné cesty do škol a na další místa se zvýšeným pohybem dětí.

Veřejný prostor bude řešen tak, aby poskytoval ochranu před přírodními živly (větrem, vodou, sluncem...).

bezpečné

Subjektivní pocit bezpečí je posilován vytvářením příjemného prostředí a společenským dohledem. Pociť bezpečí je třeba posilovat řešením a organizací veřejných prostorů, motivací různých typů aktivit a využitím i podporou společenské kontroly.

9. prostory PODPOROVANÉ

proměna je společně podporována obyvateli, samosprávou, veřejným i soukromým sektorem a je veřejně projednávána a realizována za aktivní spolupráce všech zúčastněných

financované

Dlouhodobé a systematické zajištění financování úprav a údržby veřejných prostorů a aktivit ve veřejných prostorech je jedním z hlavních úkolů správy a rozvoje území městské části.

dohodnuté

Sounáležitost a identifikaci obyvatel se „svým“ veřejným prostorem bude podporována formou spolupráce a zapojení obyvatel do jeho proměny.

Veřejné prostory jsou místem pro společné aktivity, proto je třeba je vytvářet po vzájemné dohodě veřejné správy, obyvatel, soukromého a neziskového sektoru.

Prioritně budou řešeny veřejné prostory s aktivní podporou a zapojením místních obyvatel, a to podle charakteru (typu) a významu veřejného prostoru.

podporované

K dosažení synergického efektu při rozvoji veřejných prostorů je nezbytná spolupráce s místním soukromým a neziskovým sektorem při přípravě, realizaci a údržbě (např. účastí na úpravách či údržbě, spolufinancování).

udržované

Veřejné prostory musí být pravidelně a systematicky udržovány, lze tak nejúčinněji předejít vandalismu, nečistotě a dalším nechtěným jevům. Nejlepší prevencí je použití kvalitních, snadno udržovatelných a trvanlivých materiálů.

Funkčnost a užitnost jednotlivých prvků musí být pravidelně revidována a případné nedostatky co nejdříve odstraňovány.

10. prostory NOVÉ

jsou vytvářeny v nově zastavovaných územích i ve stávající struktuře s cílem vytvořit novou kvalitu pro širší okolí

přínosné

Nově vzniklé veřejné prostory musí rozvíjet a podporovat takové vazby a aktivity v území, jež budou přínosné pro uživatele nového místa i pro širší okolí.

inovativní

Při vzniku nových veřejných prostorů je kladen důraz na jejich jedinečnost a nápaditost za využití nejnovějších trendů.

nové

Při zakládání nové urbánní struktury musí být věnována zvýšená pozornost zachování stávajících prostorů a prostupnosti území a jejímu doplnění o nové veřejné prostory, vazby, cesty a průchody.

Nové veřejné prostory mají vznikat i na zanedbaných, opuštěných, neprostupných nebo přestavovaných územích města.

Při vytváření nových veřejných prostorů budou respektovány principy tohoto dokumentu.

OPATŘENÍ pro veřejné prostory Prahy 10

PROCESNÍ ŘEŠENÍ VEŘEJNÝCH PROSTORŮ

1. Úpravy veřejných prostorů připravovat v logické časové a prostorové návaznosti.
2. Nízkonákladová drobná řešení jsou nedílnou součástí priorit Strategie.
3. Veškeré stavební činnosti provádět koordinovaně se všemi partnery s cílem zamezit jednoúčelovým opravám a opakované stavební činnosti.
4. V místech nové výstavby či obnovy areálů vytvořit podmínky pro doplnění veřejných prostorů a zlepšení prostupnosti a dostupnosti území.
5. Liniové trasy technické infrastruktury seskupovat do koridorů tak, aby neomezovaly možnost využití veřejných prostorů a neomezovaly veřejnou zeleň.
6. Informování obyvatel různými způsoby (web, noviny, výstavy...) je prvním krokem k zapojení veřejnosti do řešení veřejných prostorů.
7. Zapojovat veřejnost do různých fází plánování – veřejná setkání, komunitní plánování, mítinky na místě, dotazníky atd. K podpoře zapojení veřejnosti do proměny veřejných prostorů slouží projekt Společně měníme Prahu 10.
8. K proměně veřejných prostorů využívat všech dostupných projektů¹.
9. Podporovat a rozvíjet fungující místa a osvědčená řešení (využívat místní znalosti a názory obyvatel).
10. Plán úprav veřejných prostorů bude vycházet z podpory obyvatel a z významu místa.
11. Zajistit pravidelné financování veřejných prostorů a jejich proměny z rozpočtu městské části.
12. Podpořit zvelebování veřejných prostorů systémem grantů městské části.
13. Využívat další veřejné zdroje k spolufinancování úprav veřejných prostorů.
14. Do spolufinancování zapojovat soukromý sektor, případně další partnery či zdroje (např. dotace a fondy), k tomu vytvořit a využívat podpůrné mechanismy.
15. Pravidelně sledovat a vyhodnocovat postup na úpravách veřejných prostorů (hodnocení následně vhodným způsobem zveřejňovat).

VÝZNAM VEŘEJNÝCH PROSTORŮ

16. Respektovat stávající cesty, průchody, plácky, obnovovat zaniklé a vytvářet nové s ohledem na charakter místa, tím dbát na zlepšení prostupnosti území.
17. Zachovat stávající a vytvářet nabídku nových cest ve směru pohybu lidí, například ve vazbě na zastávky veřejné dopravy, školy, základní služby a vybavenost, sportovní a rekreační možnosti, významná pracoviště a další možné cíle.
18. Prostupnost území zajistit nepřetržitě, v odůvodněných a logických případech může být omezena (např. časově u pasáží, průchodů, vybraných parků a rekreačních ploch). Omezení prostupnosti nejsou přípustná, vzniknou-li tím slepé cesty.

¹ např. Bezpečné cesty do škol, Národní rozvojový program mobility pro všechny, grantové programy státních institucí nebo nadací – např. Nadace Partnerství (Strom života) nebo Nadace Proměny a další aktuální projekty

19. Podporovat nabídku služeb a vybavenosti dle potřeb místních obyvatel.
20. Uplatňovat progresivní modelová řešení (např. v oblasti sociální a v oblasti životního prostředí) a veřejně je prezentovat (web, místní tisk, výstavy, konference...).
21. V nové zástavbě a v nových projektech dbát na dostatek veřejných prostorů a na prostupnost území. Zamezit tak vzniku „gated communities“ (uzavřených a neprostupných lokalit).

CHARAKTER MÍSTA A TRADICE VE VEŘEJNÉM PROSTORU

22. Respektovat charakter místa a místní specifika (druh zástavby a její typ, topografie, ekonomické podmínky atd.).
23. Obnovovat tradiční prvky a detaily (materiály, tvarová řešení, umělecké prvky...) s ohledem na charakter místa.
24. Rozvíjet veřejné prostory s respektem k historii místa. Historii a její připomínky zakomponovat do nových řešení.
25. Podporovat a umožnit konání tradičních akcí a místních aktivit (obnovovat zaniklé trhy, slavnosti, případně podporovat vznik nových).

KVALITA VEŘEJNÉHO PROSTORU

26. Řešení veřejných prostorů musí odpovídat lidskému měřítku (detaily, členění, materiály...)
27. Zajistit dostatečné zázemí veřejných prostorů (např. odpadkové koše, možnosti k sezení, dostupnost veřejných toalet s prostorem pro přebalování kojenců a pro invalidy).
28. Využít veřejné prostory pro osvětu (informační tabule, historické fragmenty, výstavy pod širým nebem...).
29. Mobiliář volit uživatelsky příjemný, srozumitelný (materiál, design, rozmístění, vhodnost využití pro různé uživatele).
30. Uplatňovat vodní prvky (pítka, kašny, vodní plochy, kaskády...).
31. Při hospodaření s přírodními zdroji využívat zejména srážkovou vodu a sluneční energii.
32. Klást důraz na ekologický a mikroklimatický význam zeleně v městském prostředí.
33. Městská zeleň má koncepční, kompoziční, estetickou a sociální funkci ve veřejném prostoru. Charakter, umístění a návrh zeleně bude těmito funkcím odpovídat.
34. Stromořadí a travnaté plochy jsou potřebnou součástí uličního prostoru a veřejných zelených ploch. Jejich obnova a doplňování ve vhodných místech je potřebná zejména v blokové zástavbě.
35. Součástí změn budou řešení omezující hluk ve veřejných prostorech (povrchy, technická a organizační opatření, omezení zdrojů hluku atd.).
36. Stanoviště tříděného odpadu jsou v koncepci hl. m. Prahy součástí veřejného prostoru. Rozmístění, uspořádání a úprava stanoviště je nedílnou součástí řešení veřejného prostoru. Potřebné je zavedení jejich jednotného vzhledu, úpravy a úklidu. Stanoviště tříděného odpadu je vhodné doplňovat o informace o třídění odpadů a o sběru nebezpečného odpadu.
37. Ve vybraných exponovaných místech zřizovat podzemní kontejnery na tříděný odpad.

38. Na vhodných místech zřizovat komunitní kompostárny.
39. Reklamy ve veřejném prostoru musí odpovídat svým množstvím, velikostí a typem charakteru místa.

DOPRAVNÍ SYSTÉM

40. Respektovat stanovené obecné pořadí priorit jednotlivých druhů dopravy (veřejná doprava, chodci, cyklisté, obslužná doprava, cílová individuální doprava, průjezdná doprava).
41. Dopravní systém organizovat do uspořádaného celku tak, aby bylo zřejmé, že dopravní systém je součástí veřejného prostoru.
42. Rozvíjet synergické vazby mezi jednotlivými druhy dopravy a podporovat nové způsoby kombinované dopravy².
43. Vozovku a parkovací místa dimenzovat úsporným způsobem s ohledem na pořadí priorit jednotlivých druhů dopravy a s ohledem na urbanistické a prostorové podmínky a skutečnost, že jde o komunikaci v městském prostředí a ve veřejném prostoru. Úspornější dimenzování vozovky povede ke snižování rychlosti, počtu vozidel a preferenci menších vozidel. Tím bude podpořena pěší i cyklistická doprava i další využívání prostoru lidmi.
44. V obytných čtvrtích a v místech s vyšším pohybem chodců zavádět „Zóny 30“, zřizovat obytné zóny, v lokálních centrech zřídit pěší zóny.
45. Minimalizovat svislé dopravní značení, zejména ve vedlejších ulicích a v obytných čtvrtích, upřednostňovat takové fyzické úpravy a takové změny v organizaci dopravy, které povedou k odstranění, případně minimalizaci potřeby svislého dopravního značení; tam, kde zůstane, zmenšovat jeho velikost.
46. Omezit vjezd nákladních automobilů do obytných čtvrtí a logicky rozšířit „Zónu 6t“.
47. Na vytipovaných místech vytvářet sdílený prostor, tzv. „Shared Space“³.
48. Zajistit dostupnost různými formami dopravy, vždy však pěšky (mj. oboustranný chodník).
49. Stavebními opatřeními bránit ve zneužívání veřejného prostoru nedisciplinovanými řidiči.

² např. Park+Ride, Bike+Ride, car-sharing, spolujízda či car-pooling

³ Shared Space: Filosofie projektu spočívá v převratné myšlence, že nadbytek značek řidiče mate a tak způsobuje nebezpečné situace. Když mohou řidiči reagovat na dopravní situaci libovolně bez dopravního značení, jsou opatrnější a jezdí civilizovaněji.

Shared Space se již realizuje například ve městech ve Velké Británii, v Německu, USA, Nizozemí, Švédsku a Austrálii. Jedná se o anglická města Brighton, Londýn (na Kensington High Street) a Ipswich. V Německu jsou to města Bohmte, Ettenheim, Endingen, Haslach a Wolfach. Město Makkinga v Nizozemí, město Norrköping ve Švédsku. Dalšími městy, která Shared Space připravují, jsou holandská města Fryslân, Emmen a Haren, dánské Ejby či Oostend v Belgii.

Například v německém městě Bohmte s jedenácti tisíci obyvateli platí na silnicích při dávání přednosti pouze pravidlo pravé ruky. Když chce silnici přejít chodec, řidiči už vědí, že ho musí pustit kdekoli, a tak většina automaticky brzdí, jakmile vidí chodce na kraji vozovky. Doprava v Bohmte je po zavedení systému Shared Space plynulejší než v době semaforů a dopravního značení.

V ČR je průkopníkem město Slaný (viz. <http://respekt.ihned.cz/c1-36359790-pryc-se-znackami>)
Informace jsou z roku 2009

VEŘEJNÁ DOPRAVA

- 50.** Upřednostňovat veřejnou dopravu šetrnou k životnímu prostředí (tramvaje, železnice, metro).
- 51.** Na vhodných místech preferovat samostatné tramvajové těleso, podle místních podmínek buď zatravněné nebo pojížděné (pro další druhy veřejné dopravy a IZS).
- 52.** Ve směrech, kde schází ekologická veřejná doprava, upřednostňovat veřejnou autobusovou dopravu.
- 53.** Zastávky a stanice veřejné dopravy řešit jako významný prvek veřejného prostoru s důrazem na jejich umístění s dobrou návazností na přístupové cesty. Zastávky musí být komfortní a bezpečné.
Tyto principy ve zvýšené míře platí pro přestupní zastávky a stanice, zvláštní pozornost je nutné věnovat pohodlí a přehlednosti přestupních vazeb.
- 54.** Zastávky autobusů veřejné dopravy standardně umísťovat do jízdního pruhu, přilehlý prostor využít pro rozšíření prostoru nástupiště. Vozovku u zastávek na vhodných místech doplnit o dělící ostrůvek bránící nebezpečnému objíždění autobusu v zastávce.
- 55.** Hranu nástupiště zastávek veřejné dopravy zvyšovat tak, aby usnadnila nástup do tramvaje či autobusu.
- 56.** Hranu nástupiště upravit tak, aby umožňovala těsné najetí autobusu k hraně.

CHODCI A CYKLISTÉ

- 57.** Zajistit přímé pěší trasy bez zbytečných zacházek a oklik (např. při přecházení vozovky).
- 58.** Zlepšovat podmínky pro chodce (chodníkové přejezdy, rozvolnění parkování podél pěších tras, doplnění vybaveností, mobiliářem, zelení...), k tomu využívat i netradičních a inovativních forem.
- 59.** Křižovatky řešit způsobem vhodným pro pěší a cyklisty, zejména tomu přizpůsobit režim semaforů (SSZ), přechody pro chodce umísťovat v prodloužení chodníků (přímá cesta), přechody na všech ramenech křižovatek jsou nedílnou součástí řešení (případné vynechání je odůvodnitelné pouze urbanistickými důvody, nikoli dopravními).
- 60.** Pěší trasy mají být bez bariér, tj. bez zbytečných výškových rozdílů a ztracených spádů (těmi jsou např. podchody či nadchody).
- 61.** Pěší trasy mají mít vhodné povrchy⁴.
- 62.** Cesty pro cyklisty mají být uspořádány do přehledného, pohodlného a bezpečného systému s ochranou cyklistů před automobily a současně chránící chodce před cyklisty.
- 63.** Chodníky a cyklostezky propojovat pouze v těch místech, kde nebude narušena bezpečnost chodců.
- 64.** V případě stavební činnosti na chodníku je nutné zajistit snadný a bezpečný průchod chodců a to například na úkor vozovky.

AKTIVITY VE VEŘEJNÝCH PROSTORECH

⁴ např. svažité trasy (chodníky) mají mít povrch zvolený s ohledem na sníženou náhynost k namrzání či nebezpečí uklouznutí (tj. nepoužívat např. kámen nebo mozaiku), struktura a materiál povrchu musí odpovídat požadavkům na pohodlnou a bezpečnou cestu, toto posuzovat i v kontextu vnějších podmínek, např. opadavé velkolisté stromy ap.
strana 14 / 15

- 65.** Aktivity a kulturní akce patří do veřejného prostoru (např. předzahrádky restaurací, místa pro příležitostný prodej, možnost instalace podia či výstavních panelů apod.), nesmí však dlouhodobě narušovat jeho funkčnost.
- 66.** Pro drobné pěstitele a řemeslníky na vybraných místech vytvořit tržiště.
- 67.** Fyzická aktivita obyvatel města, jako např. chůze, hry, cyklistika, sport (venkovní posilovny, hřiště pro děti i dospělé, chodecké trasy atd.) je jednou ze základních funkcí veřejného prostoru a musí být podporován její rozvoj.
- 68.** Podporovat školní aktivity a slavnosti ve veřejném prostoru.
- 69.** Na vybraných vhodných místech vytvářet a rozvíjet klidové zóny s dostatečným zázemím.

BEZPEČNOST A ORIENTACE

- 70.** Veřejný prostor řešit přehledně, bez zbytečného prostorového či výškového členění.
- 71.** Zajistit vhodný orientační systém ve veřejném prostoru (např. umístěním orientačních map, směrovek k vybraným cílům) včetně doplňování veřejného prostoru o vhodné orientační body (např. solitérní stromy, architektonické či umělecké objekty, herní prvky apod.)
- 72.** Zajistit dostatečné umělé osvětlení s ohledem na charakter prostoru.
- 73.** Zvláštní pozornost věnovat bezpečnostně problematickým místům (využívat např. bezpečnostní inspekce a bezpečnostní audity, posílení dozoru policií).
- 74.** Vybraná místa v nočních hodinách uzavírat nebo jim zajistit vhodný režim užívání či dozoru.
- 75.** Posílit společenskou kontrolu veřejného prostoru, tomu přizpůsobit uspořádání místa.

ÚDRŽBA A PÉČE

- 76.** Veřejným prostorům zajistit pravidelnou a kvalitní údržbu a úklid.
- 77.** Zajistit pravidelnou a odbornou péči o veřejnou zeleň (údržbu a pěstování).
- 78.** Při úpravách veřejných prostorů dohlížet na kvalitu provedení.
- 79.** Prostory pro výběh psů vybírat s ohledem na charakter veřejného prostoru i na ostatní uživatele. Prostory pro psy jasně vymezit a označit včetně informací pro vlastníky psů.
- 80.** Dohlížet na pořádek ve veřejném prostoru, vytvořit účinné mechanismy k postihu nepořádku.
- 81.** Pravidelně kontrolovat funkčnost chodníků, tj. provádět systematický dohled a následná opatření pro odstranění nedostatků (zejména nevhodně parkující automobily, překážky, nevhodně umístěné dopravní značení atd.).
- 82.** Systematicky postupovat při prevenci před vandalismem ve veřejném prostoru. K tomu využívat společenské kontroly, dohledu policie, volby materiálů a provedení, rychlý a fungující servis...